

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-4-49 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 16-05/106-47
Karar Tarihi : 18.02.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Dr. Hakan BİLİR, Buket ARI, Şevket GÜLTEKİN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.
Temsilcisi: Av. Dr. İ. Yılmaz ASLAN
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza No:38/8 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. tarafından "Türkiye'nin Ödeme Yöntemi (TROY)" markası ile oluşturulan ulusal kartlı sisteme ve söz konusu sistemi gerçekleştirmek üzere Discover Financial Services LLC ile Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. arasında akdedilen Lisans Anlaşması ve İşbirliği Anlaşması'na menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 08.10.2015 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 10.02.2016 tarih ve 2015-4-49/MM sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
1. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM) Yönetim Kurulu'nun aldığı "Türkiye'nin Ödeme Yöntemi - TROY" kurulmasına dair 25.02.2015 tarih ve 2015/4 sayılı kararın;
    - a. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesine aykırılık oluşturduğu ve Kanun'un 8. maddesinde gösterilen menfi tespitten yararlanamayacağı,
    - b. Kartlı ödeme sistemleri pazarına TROY markasıyla gerçekleşecek bu girişin Kanun'un 5. maddesinde gösterilen koşulları taşıdığı ve bireysel muafiyetten süresiz olarak yararlanabileceği,
  2. TROY sisteminin kurulmasını teminen Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. ile Discover Financial Services LLC (DFS) arasında akdedilen "Lisans Anlaşması'nın;
    - a. Aynı pazarda faaliyet gösterecek potansiyel rakipler arasında yapılan bir anlaşma olduğu ve Kanun'un 4. maddesine aykırılık oluşturduğu ve Kanun'un 8. maddesinde gösterilen menfi tespitten yararlanamayacağı,
    - b. Ancak Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ndeki koşulları taşıdığı, lisansa konu fikri mülkiyet hakları korunduğu ve know-how gizli kaldığı sürece grup muafiyetinden yararlanabileceği,

3. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. ile DFS arasında akdedilen “İşbirliği Anlaşması”nın;
  - a. Aynı pazarda faaliyet gösterecek potansiyel rakipler arasında yapılan bir anlaşma olduğu ve Kanun’un 4. maddesine aykırılık oluşturduğu ve Kanun’un 8. maddesinde gösterilen menfi tespitten yararlanamayacağı,
  - b. Ancak Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz’da gösterilen koşulları taşıdığı ve Kanun’un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyetten süresiz olarak faydalanabileceği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

G.1.1. İlgili Ürün/Hizmet Pazarı

- (4) Kurulumuz bünyesinde kartlı ödeme sistemlerinin kendisi (ve/veya teşekkülü) hakkında alınmış bir karar bulunmamaktadır. Ancak konu Avrupa Birliği hukukunda çeşitli kararlar vasıtasıyla ele alınmıştır.
- (5) AB Komisyonu’nun (Komisyon) 24.07.2002 tarihli *Visa International* kararında¹, VISA’nın tüketici kartları için alınan takas ücreti şeması incelenmiştir. Komisyon ilgili ürün pazarını tespit ederken 09.08.2001 tarihli VISA kararına atıf yaparak ödeme kartlarına ilişkin iki farklı rekabet türü bulunduğunu belirtmiştir. Buna göre ilk olarak rekabet, farklı ödeme sistemleri arasında gerçekleşmektedir. Örneğin farklı ödeme kartı şemaları (VISA, MASTERCARD gibi) arasında yahut kart dışında farklı ödeme araçları arasında gerçekleşen rekabet bu türdendir. İkinci rekabet türü ise genellikle bankaların oluşturduğu finansal kuruluşlar arasında kart-bağlantılı faaliyetler hakkında gerçekleşmektedir. Bu faaliyetler arasında bireyler için kart ihraç etmek; kart kabul mekanizmaları kurmak gibi işlemler yer almaktadır. İlk tür rekabet genellikle “sistem/ağ pazarı” veya “üst pazar” olarak anılan pazarlarda gerçekleşmektedir. Bu sistem içi rekabette bankalar birbirleriyle sistemin markasını taşıyan kartları ihraç etmek yahut bu sistemin kartını kabul eden işletmeleri kazanmak için rekabet etmektedir.
- (6) Komisyon, adı geçen kararda VISA tarafından konulan kuralların diğer ödeme sistemleri karşısında VISA’nın rekabetçi duruşunu etkileyeceğini; aynı zamanda VISA sistemine dâhil bankaların diğer bankalardan farklı hüküm ve koşullar sunarak farklılaşmalarını engelleyebileceğini belirtmiştir.
- (7) Komisyon’un Fransa’da kullanılan ulusal bir kartlı ödeme sistemi olan *Cartes Bancaires* uygulaması hakkındaki 17.10.2007 tarihli kararında² ise ilgili ürün pazarı tanımı yapılırken ödeme kartı sistemlerinin (VISA, MASTERCARD gibi) diğer sistemlerle rekabet ettiği, buna “sistemlerarası rekabet” adı verildiği, sistemin temel amacının bankaları kendi sistemine dâhil olmaya ikna ederek kendi kartlarının diğer sistem kartlarından daha fazla kullanılmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir. Aynı sistem içindeki bankalar, hem ödeme kartı ihracı (*issuance of payment cards*) hem ödeme kabulü (*acquiring of merchant payment*) hem de para çekme işlemleri (*withdrawal transactions*) noktasında rekabet edebileceklerdir.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002D0914&from=EN>

² http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/38606/38606_612_1.pdf

16-05/106-47

- (8) Kararda hangi ödeme araçlarının ilgili ürün pazarına dâhil edileceği değerlendirilirken nakit, çek, uzaktan ödeme (para transferi), banknot ve madeni paraların, ödeme kartları ile ikame olmadığı ve ilgili ürün pazarına dâhil edilemeyeceği ifade edilmiştir. Bunlar dışında kişisel kartlar veya mağaza kartları (*proprietary or store cards*), özel marka kart ağları (*private label card networks*) ve American Express kartları ise ödeme kartı olarak kullanıldıkları için ilgili ürün pazarına dâhil edilmiştir.
- (9) Anılan kararda Komisyon, kartla ödeme pazarının içerdiği ağ etkisi nedeniyle iki taraflı bir pazar olduğunu, kart ihracı ve kartla ödeme kabulü işlemlerinin ödeme sisteminin işleyişi için zorunlu olduğunu, bir ekonomik faaliyetin iki taraflı olmasının farklı pazarların varlığıyla uyuşabileceğini vurgulamıştır. Bu çerçevede yukarıda sözü edilen *Visa International* kararında “kartla ödeme sistemi” pazarının (*intersystem market*) “kart ihraç ve kabul” (*intrasystem market*) pazarından ayırt edildiği belirtilmiştir.
- (10) TROY sistemine bakıldığında, BKM'nin anılan sistemi hayata geçirirken kredi kartları başta olmak üzere ön ödemeli kartlar ve banka kartları ile gerçekleştirilecek bir ödeme sistemi kuracağı ve bunun için alt yapı sağlayacağı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda alt ayrıma gidilmeksizin “ödeme kartları” söz konusu uygulamadan etkilenecektir. BKM, kuracağı ve işleteceği TROY sistemine üye olacak teşebbüslere (bankalara) TROY markasını taşıyan kart ihraç etme ve bu kartla yapılan ödemeleri kabul yetkisi verecek; bu karta bağlı olarak yetkilendirdiği bankalar tarafından ATM, internet işlemleri, mobil işlemler ve POS işlemleri ile kartlı ödeme hizmetleri sağlanacaktır. Bu kapsamda BKM kendi uygulama tanımlayıcısını (*AID*), kendi kart uygulamasını (*Applet*) ve kendi temassız terminal uygulamasını (*Kernel*) kullanacak ve geliştirecektir.
- (11) Bu hizmetler çerçevesinde, BKM'nin kuracağı TROY sisteminin Türkiye’de kullanılan VISA, MASTERCARD, Diners Club, Union Pay, JCB ve American Express kartlı sistemleriyle rekabet edecek bir sistem/ağ pazarı olduğu, BKM'nin kart ihracı ve kabulü noktasında birebir faaliyetinin bulunmayacağı tespitleri dikkate alınarak, bildirim konusu uygulamadan etkilenecek pazar “kartlı ödeme sistemleri pazarı” olarak belirlenmiştir.
- (12) Buna karşılık, kartlı ödeme sistemi pazarına girecek teşebbüs aynı zamanda bu sistemin altında bulunan pazarları da etkileyecektir. Öyle ki, her ödeme sistemi kendi ödeme kartının kullanımını artırmak isteyecek; kendi sistemine dâhil kartların ihracını ve kabulünü yaygınlaştırmak üzere bankaları kendi sistemine dâhil olmaları için ikna etmeye çabalayacaktır. Öte yandan kart hamilleri, bir ödeme kartını ancak işyerlerinin kabul etmesi durumunda kullanmak istemekte, işyerleri de kartın kullanıcı sayısı arttıkça kartı kabul etmekten fayda elde etmektedir. İşlemler ancak kart hamilleri ve işyerlerinin her ikisinin de sisteme dâhil olması durumunda gerçekleşmektedir. Bir diğer ifadeyle, bir ödeme şebekesinin hem kart hamilleri hem de işyerleri açısından değeri, pazarın diğer tarafındaki şebeke büyüdükçe artmaktadır. Bu nedenle kartlı ödeme sistemlerini, kart hamillerine ve işyerlerine birbirine bağımlı hizmetler sağlayan “çift taraflı pazar” olarak değerlendirmek mümkündür. Bu çerçevede, TROY uygulamasının alıcısı konumunda olan BKM üyesi bankaların “ödeme kartı ihracı” ve “ödeme kartı kabulü” alt pazarlarında faaliyet göstermesi nedeniyle bu pazarlar da anılan uygulamadan etkilenecektir.

G.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (13) Bildirime konu kartlı ödeme sistemi pazarında sunulacak hizmet ülke genelinde aynı sistemle yürütülmektedir. Bu nedenle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

16-05/106-47

G.2. Bildirime Konu İşlem

- (14) Bildirime konu işlem, öncelikle rakiplerin bir araya gelmesi ile meydana getirilen bir teşebbüs birliği olan BKM'nin Yönetim Kurulu tarafından alınan 27.02.2015 tarih ve 2015/4 sayılı karara dayanmaktadır. Söz konusu işlem, kartlı ödeme sistemleri pazarının bir alt pazarında yer alan ve hem kart ihraç hem de kart kabul faaliyetlerini yerine getiren rakip konumundaki bankaların bir araya gelerek aynı zamanda ödeme sistemi kurmalarına ilişkindir. Bu durum, üst pazar olan kartlı ödeme sistemleri pazarıyla bunun altında bulunan "ödeme kartı ihracı" ve "ödeme kartı kabulü" pazarlarında da rekabetin bozulmasına neden olabilecektir. Bu nedenlerle, başvuru konusu TROY markalı ödeme sisteminin kurulmasına yönelik teşebbüs birliği kararı 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olup, söz konusu karara Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit verilebilmesi mümkün değildir. Söz konusu uygulamanın bireysel muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağı, aynı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.
- (15) İkinci olarak TROY uygulamasının hayata geçirilmesi için gerekli olan *know-how*'ı içeren Lisans Anlaşması aynı pazarda faaliyet gösterecek potansiyel rakipler olan BKM ve DFS arasında akdedildiği için bu anlaşma da benzer şekilde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına olup, menfi tespit alamayacaktır. Ancak Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Teknoloji Transferi Tebliği) çerçevesinde grup muafiyetinden yararlanıp yararlanamayacağı değerlendirilmiştir.
- (16) Son olarak Lisans Anlaşması'na bağlı olarak akdedilen İşbirliği Anlaşması da rakipler arası rekabeti kısıtlayan bir anlaşma olması nedeniyle Kanun'un 4. maddesi kapsamında olup menfi tespit alamayacaktır. Anlaşmanın bireysel muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağı 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Troy Uygulamasına Yönelik Bireysel Muafiyet Değerlendirilmesi

- (17) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi, 4. maddeye aykırılık teşkil eden teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliklerinin kararlarına muafiyet tanınması için gerekli şartları düzenlemektedir. Buna göre;

"a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılması"

şartların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararları 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulabilecektir. Bu madde hükmü uyarınca bir teşebbüs birliği kararının bireysel muafiyetten yararlanabilmesi için iki olumsuz iki de olumlu koşulu aynı anda taşıması gerekmektedir. TROY uygulamasının bu şartları taşıyıp taşımadığı hususu aşağıda incelenmiştir.

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (18) Türkiye'de hâlihazırda ulusal bir kartlı sistem bulunmamakta ve bu hizmet VISA, MASTERCARD, AMEX gibi yabancı kuruluşlar tarafından sağlanmaktadır. TROY yerli bir

16-05/106-47

proje olması sayesinde bu pazardaki dışa bağımlılığı azaltmayı ve yerel pazar faaliyetinin gelişmesini amaçlamaktadır. Pazara toplamda %98 oranda payla VISA ve MASTERCARD'ın hâkim olduğu düşünüldüğünde, TROY'un pazara girişinin rakip sayısını artıracığı ve artan rekabetin de teşebbüsleri kartlı ödeme sistemi hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileştirmeler yapmaya teşvik edeceği öngörülmektedir. Bildirim formunda sadece yurtdışından ithal edilen bu hizmetin BKM tarafından sağlanmasıyla söz konusu ithalatın üretime dönüştürüleceği vurgulanmıştır.

- (19) Bankaların VISA ve MASTERCARD gibi uluslararası kuruluşlardan aldıkları hizmete karşılık çeşitli ücretler ödediği görülmektedir. Buna göre bankalar kartlı ödeme işlemlerinin gerçekleşmesinde anılan uluslararası kartlı sistemlerin operasyonel kurallarını ve POS/kart teknolojisini kullandıkları için bu sistem üzerinde gerçekleşen toplam işlem hacmi üzerinden ücret ödemektedir. TROY'un hayata geçmesiyle BKM'nin kapsam ekonomisinden faydalanarak bankaların bu hizmete ilişkin maliyetlerinin düşürülmesi amaçlanmaktadır.
- (20) Bildirim formunda, VISA ve MASTERCARD'ın Türkiye'de sadece temsilciliği bulunduğu için yerel ihtiyaçlara cevap verecek ürün ve hizmet geliştirme noktasında yetersiz kalabileceği belirtilerek, TROY'un bu noktada olanakları artıracağına altı çizilmiştir.
- (21) Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, BKM tarafından hayata geçirilmesi planlanan yerel ödeme sistemi TROY'un 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde gösterilen ilk şartı karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır.

b) Tüketicinin yarar sağlaması

- (22) Kart ihraç ve kabul eden bankaların altyapısını kullandığı kartlı ödeme sistemine ödedikleri ücretlerin nihai muhatabı, dolaylı olarak tüketicilerdir. Bildirim formunda, TROY'un kullanılmasıyla birlikte, bankaların VISA ve MASTERCARD gibi ödeme sistemlerine ödedikleri ücretlerin azalacağı ve kart maliyetindeki düşüşün de tüketiciye olumlu olarak yansıtacağı belirtilmiştir.
- (23) Nitekim başta Çin, Japonya ve Fransa olmak üzere Almanya, Danimarka, İtalya, İspanya, Rusya, Kanada gibi ülkeler kendi ödeme sistemlerini hayata geçirmiştir. Çin'in kartlı ödeme sistemi olan UnionPay ile Japonya'da kurulan JCB markalı kartlar Türkiye'de de kullanılmaktadır. Bu sistemler ülke sınırları içinde kartlı ödeme işlemi maliyetini düşürmekte, uluslararası alanda da VISA ve MASTERCARD ile rekabet edebilmektedir.
- (24) Bu çerçevede kartlı ödeme sistemleri hizmetinin alınmasında dışa olan bağımlılığın azaltılmasına ve merkezi Türkiye'de olan BKM tarafından idare edilecek olan TROY'un Türk müşterilerin ihtiyaçlarına daha uyumlu ve hızlı cevap verebilen ürünler üretebilmesine imkân tanımaktadır. Bu imkân, yabancı kuruluşların da Türkiye'deki tüketicilerin ihtiyaçlarına uygun ürün ve hizmet geliştirmeleri konusunda uluslararası sistemleri teşvik edecektir. Böylelikle kart müşterilerine daha geniş yelpazede ihtiyaçlarına daha iyi cevap veren ve daha düşük fiyatlı kartlı ödeme hizmeti almaları olanağı sağlanacaktır.
- (25) Bu noktada Türkiye'de kartlı ödeme sistemi kullanarak gerçekleştirilen yerel işlemler tutarının 482 milyar TL tutarında olduğu, yurtdışında yapılan işlemlerin tutarının ise 10 milyar TL seviyesinde kaldığı dikkat çekmektedir. Yerel işlem hacminin yurtdışındaki işlem hacminden yaklaşık 50 kat büyük olması karşısında, sadece Türkiye'de kullanılacak kartların maliyetlerinin daha düşük olması beklenmektedir. Ancak uluslararası kuruluşlar tarafından işletilen ödeme sistemlerinde Türkiye - Türkiye dışı kullanım arasında ayırım yapılamadığı bu nedenle söz konusu kuruluşlar tarafından yapılacak ücretlendirme

16-05/106-47

noktasında bir farklılık bulunmayacağı ihtimali dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla yerel bir sistem içinde ihraç ve kabul edilen kartların yine yerel sınırlar içinde kullanılması halinde maliyet düşecektir. Örneğin ödeme kartını sadece Türkiye’de kullanan bir kişi ile yurtdışı alışverişlerinde ödeme kartını sıkça kullanan bir kişinin bu kartlar için katlandıkları maliyetin aynı olmaması makul karşılanmalıdır. Bu noktada anılan farklılaştırmayı TROY vasıtasıyla BKM’nin yapabileceği değerlendirilmektedir. Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, TROY uygulamasının 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde sayılan ikinci koşulu da taşıdığı görülmektedir.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (26) Önceki bölümlerde de açıklandığı gibi, Türkiye’de kartlı ödeme sistemi veren kuruluşların tamamı uluslararası menşeli olup, bunlar MASTERCARD ve VISA başta olmak üzere AMEX, Discover, UnionPay ve JCB’dir. Bunların Türkiye’deki pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo: Türkiye’de Faaliyet Gösteren Kartlı Ödeme Sistemi Kuruluşlarının Payları

Unvanı	Pazar Payı (%)
Visa Europe Services Inc.	(.....)
Mastercard Inc.	(.....)
American Express Company	(.....)
UnionPay International Co., Ltd.	(.....)
JCB International Credit Card Co.,Ltd.	(.....)
Toplam	(.....)

- (27) Tablodan da anlaşıldığı üzere, Türkiye pazarı VISA ve MASTERCARD’ın elinde bulundurduğu düopol benzeri bir pazar özelliği göstermektedir.
- (28) Pazarın iki taraflı yapısı ve ödeme sistemlerinin şebeke etkisi özelliği arz etmesi pazara girişleri önemli ölçüde zorlaştırmaktadır. Buna ek olarak kartlı sistem kurma ve işletme faaliyeti 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu’nun 4. maddesine göre, “*Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’ndan (BDDK) izin almaları şarttır.*” Ayrıca, kartlı sistemin asli unsurlardan bir diğeri ise kartlı sistem üyelerinden oluşmaktadır. Kartlı sistem üyeleri; 6493 sayılı Ödeme Ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun’un 13. maddesinde ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak tanımlanan, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki bankalar ve 6493 sayılı Kanun kapsamındaki elektronik para kuruluşlarıdır. Görüldüğü üzere bankalar dışında, elektronik para kuruluşları da kart kabul ve ihraç bakımından kartlı sistem üyesi olabileceklerdir. Elektronik para kuruluşları 6493 sayılı Kanun’un 18. maddesine göre BDDK’dan izin almak kaydıyla faaliyette bulunabilmektedir.
- (29) Bu koşullar altında BKM’nin de piyasaya TROY markası ile girmesi pazara yeni bir rakip kazandıracaktır. TROY hizmetinin müşterileri bankalar olacağından BKM’nin bankalar tarafından oluşturulan bir birlik olmasının TROY’a olan talebi artıracığı beklenebilecektir. Öte yandan VISA ve MASTERCARD’ın pazardaki yerleşik teşebbüs olma avantajı ve bankalarla hâlihazırda devam eden anlaşmaları nedeniyle, TROY’un pazara girişi bu teşebbüslerin rekabet gücü üzerinde büyük bir olumsuz etki doğurmayacaktır. Bunlara ek olarak, TROY uygulamasıyla BKM’nin bu sisteme üye olmak isteyen bankalar için herhangi bir münhasırlık hükmü getirmeyeceği, bunların diğer sistemlere üyelikleri hakkında değişiklik yapma zorunluluğu gibi yükümlülükler öngörmediği de nazara alınmalıdır.

16-05/106-47

- (30) Yukarıda yer verilen açıklamalar kapsamında TROY uygulamasının kartlı ödeme sistemleri pazarında rekabeti ortadan kaldırmayacağı ve Kanun'un 5. maddesinde yer alan üçüncü muafiyet koşulunun da sağlandığı anlaşılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- (31) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde muafiyet için aranan son koşul rekabetin etkinlik kazanımı ve tüketici yararının sağlanması için zorunlu olandan fazla sınırlanmamasıdır. TROY uygulamasına ilişkin BKM Yönetim Kurulu'nun aldığı kararın, kartlı ödeme sistemi kurulması ve bunun için BDDK'dan alınacak faaliyet iznini müteakip düzenleyici otoritelerden izin alınmasına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Kararda bunun haricinde bankaları TROY uygulamasına dâhil olmaya zorlayan, bu uygulamaya dâhil olan bankalar için münhasırlık öngören, diğer ödeme sistemlerinin işleyişini zorlaştırarak rekabet edebilirliğini engellemeye yönelik koşulların bulunmadığı görülmektedir.
- (32) Bildirim formunda ve ek bilgilerde, BKM'nin bankalara TROY kart çıkarma zorunluluğu getirmeyeceği, çıkarılan kartların sadece TROY markasına tahsis edilmeyeceği, TROY kapsamında üye bankalara ve diğer piyasa oyuncularına eşit erişim sağlanacağı ve herhangi bir bağlama uygulaması yapılmayarak eşit davranılacağı, herhangi bir ayrımcı faaliyette bulunmayacağı belirtilmiştir.
- (33) TROY kartının kullanılacağı alışverişlerde ihraççı ve kabulcü bankanın farklı olması halinde bu alışverişe ilişkin işleme faaliyetleri de BKM tarafından yapılacaktır. Dolayısıyla rakiplerin BKM aracılığıyla birbirlerine ait miktar/adet/tutar ve ciro gibi rekabete hassas bilgilerini görebileceği akla gelmektedir. Bu noktada BKM, Kurulumuzun 25.06.2014 tarih ve 14-22/433-196 sayılı kararına uygun olarak miktar/adet/tutar ve ciro bazlı bütün verileri ait oldukları dönemden en az bir çeyrek dönem (üç ay) sonrasında üyelerle paylaşacağını belirtmektedir. Buna ek olarak Bildirim Formu'nda bütün piyasa oyuncularına eşit erişim sağlanacağı ve bölgesel ayrımcılığa mahal verilmeyeceği de belirtilmiştir.
- (34) Diğer taraftan, TROY kartların yurt dışında kullanımına dair işleyişine de yer vermek gerekmektedir. TROY sistemi MASTERCARD veya VISA gibi yurt dışında kullanılabilen bir sistem olmadığından TROY kartların ülke sınırları dışında kullanılması için MASTERCARD, VISA, Discover gibi uluslararası ödeme sistemleri ile anlaşmalar yapılması gerekmektedir. Bu anlaşmalar ile kart üstüne hem TROY kuralları hem de yurt dışında kullanıma imkan veren diğer ödeme sisteminin kuralları yüklenmektedir. Anılan işlem "co-badging" olarak adlandırılmaktadır. BKM'nin bu kapsamda TROY lisansını satın aldığı DFS'nin yurtdışındaki altyapısını kullanabilmek için bir işbirliği anlaşması yaptığı görülmektedir. Yapılan bildirimde, BKM'nin "co-badging" işlemi için bankaları DFS ile anlaşmaya mecbur bırakmayacağı, TROY kart ihraç eden bankaların diledikleri ödeme sistemiyle "co-badging" yapabilecekleri belirtilmiştir.
- (35) Dolayısıyla TROY uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde aranan son muafiyet koşulunu da taşıdığı anlaşılmaktadır. Açıklanan sebeplerle TROY uygulamasına yönelik olarak BKM Yönetim Kurulu'nun almış olduğu 27.02.2015 tarih ve 2015/4 sayılı kararın süresiz olarak bireysel muafiyetten faydalanabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

G.3.2. BKM ile DFS Arasındaki Lisans Anlaşmasının Muafiyet Değerlendirmesi

- (36) Kartlı sistem kurma kararını gerçekleştirmek üzere BKM ile DFS arasında Türkiye ve KKTC'de ulusal bir kartlı sistem kurulmasına dair bir lisans anlaşması akdedilmiştir. DFS Kuzey Amerika'da *Discover Network* markasıyla kendi kartlı sistemini işletmektedir. Ayrıca

16-05/106-47

DFS, Diners Club International Ltd. isimli bağılı şirketine ait *Diners Club Card* markasıyla global bir kartlı sisteme sahiptir. DFS çeşitli ülkelerde kartlı sistem hizmeti vermekte olup, ülkemizde Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ) ve A Bank A.Ş. (A BANK) ile anlaşması bulunmaktadır. GARANTİ ile olan anlaşmasına göre GARANTİ'nin POS ve ATM'lerinde *Diners Club Card* ve *Discover Card* kabulü yapılmaktadır. Bu anlaşma münhasırlık hükmü içermekte olup DFS başka bir banka ile kart kabulü için anlaşma akdedememektedir. A BANK ile yapılan anlaşmaya göre ise bu bankanın Discover Kart çıkarma lisansı bulunmaktadır.

- (37) Türkiye pazarında bu şekilde faaliyet göstermekte olan DFS ile BKM arasında akdedilen lisans anlaşması 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır. BKM, lisans anlaşmasının konusundan da anlaşılacağı üzere, TROY'u geliştirebilmek için, DFS'nin iş ürünleri ve *know-how*'undan yararlanmayı amaçlamaktadır. 2008/2 sayılı Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2008/2 sayılı Tebliğ, Tebliğ) 2. maddesine göre, lisans verenin lisans alana, lisansı verilen teknolojiyi anlaşma konusu ürünlerin üretimi için kullanma izni verdiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki teknoloji transferi anlaşmaları bu Tebliğ kapsamındadır.
- (38) Tebliğ'in 4. maddesine göre fikri mülkiyet hakları; patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, entegre devre topoğrafyası ve ıslahçı hakkını, bunlarla ilgili başvuruları ve yazılım üzerindeki hakkı ifade eder. Bildirime konu lisans anlaşması ile ulusal kartlı sistem kurulabilmesi için gerekli olan altyapıya dair teknik spesifikasyonlar ve kartlı sistem kurallarından oluşan bir *know-how* lisansı verilmesi öngörülmektedir. Bu nedenle anılan anlaşma bu Tebliğ kapsamında değerlendirilmiştir.
- (39) Bildirim formunda, BKM'nin kartlı ödeme sistemleri alanında faaliyet gösterebilmesi için birtakım iş ürünlerine ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla bildirim konu lisans anlaşması kartlı sistem kuruluşunun üyelik esaslarını, kartlı sistemin genel işleyiş esaslarını ve ürün kurallarını ihtiva eden operasyonel kurallar ile teknik spesifikasyonlar içermektedir. BKM lisans anlaşması ile lisanslarını alacağı lisanslı materyalleri kendi sistemi ve ağına göre özelleştirecek ve kendisine ait TROY markası altında ve mülkiyeti kendisine ait olmak üzere kullanacaktır. Lisans anlaşması "*lisanslı materyallerin süresiz biçimde, sınırlı, münhasır olmayan, devredilemez, transfer edilemez ve değiştirilemez kullanım hakkını*" BKM'ye ve muhtemel bağılı şirketlerine vermektedir.
- (40) Lisans anlaşması, BKM'nin kartlı sistem hizmeti sunabilmesi için gerekli olan iş ürünleri ile lisans anlaşmasının ekinde yer alan, DFS'nin lisanslarına sahip olduğu D-PAS uygulaması (D-Payment Application Specifications) ve operasyon kurallarında (Operating Regulations) belirtilen doküman ve belgelere ilişkin lisansların BKM'ye verilmesini konu edinmektedir. Bu dokümanlar "lisanslı materyaller" olarak adlandırılmıştır. BKM, lisans anlaşması ile DFS'den lisanslarını alacağı lisanslı materyalleri, kendi sistemi ve ağına göre özelleştirerek, TROY markası altında, mülkiyeti kendisine ait olmak üzere Türkiye ve KKTC'de geçerli bir ulusal kartlı sistem kuracaktır.
- (41) Bu lisans anlaşması ile edinilen iş ürünleri ile BKM kuracağı ulusal kartlı ödeme sistemini işletecek, sisteme üye olan teşebbüslere TROY markası altında kart ihraç ve kabul yetkisi verecek; Türkiye ve KKTC'deki yetki verilen teşebbüsler tarafından ATM, internet işlemleri, mobil işlemler, POS işlemleri ile kartlı ödeme sistemi sağlanacaktır.
- (42) Lisans anlaşmasının 2.2.1. maddesine göre BKM'ye verilen lisans, BKM'nin ve/veya BKM tarafından görevlendirilmiş üçüncü bir kişinin, BKM Kartlı Sistem'e özgülemek, sistemi

16-05/106-47

geliştirmek ve değiştirmek amacıyla lisanslı materyalleri geliştirme, değiştirme, icat etme, keşfetme veya iktisap etme haklarını da içermektedir.

- (43) Ayrıca Lisans Anlaşması'nın 2.2.2. maddesine göre BKM'ye verilen lisans; BKM Kartlı Sistem Kuralları'nın, DFS'ye ait herhangi bir ticari marka veya logo kullanılmaksızın, kullanılması, kopyalanması, yeniden üretilmesi ve BKM Kartlı Sistem'inin üyelerine ve BKM Kartlı Sistemi kapsamında BKM veya BKM Kartlı Sistem üyelerine destek sağlayan üçüncü kişilere (çip üreticileri, POS ve ATM üreticileri, danışmanlar, çevirmenler, marka ve pazarlama ajanları vs.) yayılması veya lisans verilmesi haklarını da içermektedir.
- (44) Tebliğ'de ilk olarak know-how transferi içeren anlaşmaların muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığı değerlendirilirken taraf teşebbüslerin ilgili ürün ve teknoloji pazarında sahip oldukları gücün dikkate alınacağı, rakip teşebbüslerin elinde bulunan ikame teknoloji ve ürünlerin varlığının önem taşıdığı belirtilmiştir.
- (45) İkinci olarak Tebliğ'in 5. maddesinde grup muafiyetinin genel koşulları belirlenmiştir. İlgili düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

“(1) Bu Tebliğ'in sağladığı muafiyetten lisans veren ve lisans alan olmak üzere iki teşebbüs arasında yapılan ve anlaşma konusu ürünlerin üretimine ilişkin teknoloji transferi anlaşmaları yararlanacaktır. Muafiyet, lisansı verilen teknoloji ile ilgili fikri mülkiyet haklarına tanınan korumanın geçerli olduğu müddetçe, know-how söz konusu olduğunda ise, know-how'ın gizli kaldığı sürece devam edecektir. Know-how'ın lisans alan yüzünden aleni hale gelmesi durumunda muafiyet, anlaşma süresince geçerli olmaya devam edecektir.

(2) Anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin rakip olduğu hallerde, bu Tebliğ'de öngörülen muafiyet, tarafların toplam pazar payının etkilenen ilgili teknoloji ve ürün pazarında %30'u geçmemesi koşuluyla geçerli olacaktır.

(3) Anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin rakip olmadığı hallerde, bu Tebliğ'de öngörülen muafiyet, taraflardan her birinin etkilenen ilgili teknoloji ve ürün pazarında sahip olduğu pazar payının %40'ı geçmemesi koşuluyla geçerli olacaktır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralar bakımından, ilgili teknoloji pazarındaki pazar payı, lisansı verilen teknolojinin ilgili ürün pazarındaki varlığına dayanarak tanımlanmaktadır. Lisans verenin ilgili teknoloji pazarındaki pazar payı, lisans veren ve lisans alanlar tarafından üretilen anlaşma konusu ürünlerin ilgili ürün pazarındaki toplam pazar payı olacaktır.”

- (46) Bu çerçevede, bir lisans anlaşmasının grup muafiyetinden yararlanıp yararlanmadığı değerlendirilirken ilk olarak bu anlaşmanın taraflarının mevcut yahut potansiyel rakip olup olmadığına bakılmaktadır. Tebliğ'in 4. maddesinde rakip teşebbüsler ilgili teknoloji ve/veya ilgili ürün pazarında rekabet eden teşebbüsler olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda:

- İlgili teknoloji pazarındaki rakip teşebbüsler, rakip teknolojilere dair lisans veren teşebbüslerdir (teknoloji pazarındaki mevcut rakipler). İlgili teknoloji pazarı ise, lisans alan kişiler tarafından özellikleri, lisans bedelleri ve kullanım amaçları bakımından lisans verilen teknolojiyle değiştirilebilir veya ikame edilebilir kabul edilen teknolojileri kapsamaktadır.
- İlgili ürün pazarındaki rakip teşebbüsler, teknoloji transferi anlaşması yapıldığı sırada,
  - Anlaşma konusu ürünlerin satıldığı ilgili ürün pazarında ve ilgili coğrafi pazarda halihazırda faal olan teşebbüsleri (ilgili pazardaki mevcut rakipler) veya
  - Gerçekçi bir yaklaşımla, nispi fiyatlarda az ama sürekli bir artışa karşılık, söz konusu ilgili ürün pazarına veya ilgili coğrafi pazara, uygun zamanda girmek için gerekli ek yatırımları veya gerekli değişim maliyetlerini üstlenecek teşebbüsleri (ilgili pazardaki potansiyel rakipleri) ifade etmektedir.

16-05/106-47

- (47) Lisans veren konumunda bulunan DFS'nin Türkiye'de Diners Club adlı ödeme sistemi ile faaliyet gösterdiği; lisans alan konumunda olan BKM'nin ise TROY projesiyle bu pazarda faaliyet göstereceği nazara alındığında, bu iki teşebbüsün potansiyel rakip konumunda olduğu görülmektedir.
- (48) Grup muafiyeti değerlendirmesinde ikinci kriter rakip teşebbüslerin pazar payıdır. Tebliğ'in yukarıda yer verilen hükmüne göre anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin rakip olduğu hallerde tarafların toplam pazar payının etkilenen ilgili teknoloji ve ürün pazarında %30'u geçmemesi koşuluyla grup muafiyeti verilebilecektir.
- (49) Bildirim formunda yer verilen bilgilere göre, BKM'nin anılan pazarda henüz faaliyeti bulunmamaktadır. Bildirim formunda DFS'nin Türkiye'deki pazar payının %(...) altında olduğu ve tarafların toplam pazar payının %30'un altında kaldığı ifade edilmektedir. Dolayısıyla lisans anlaşmasının 2008/2 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca grup muafiyeti kapsamında değerlendirilebileceği anlaşılmıştır.
- (50) Tebliğ'in 6. maddesi teknoloji transferi anlaşmalarını grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaracak sınırlamaları düzenlemektedir. Buna göre taraflardan birinin kendi satış fiyatını belirleme hakkının, anlaşma konusu ürünlerin üretim ve satış miktarının, lisans alanın kendi teknolojisini kullanma hakkının ya da lisansı verilen *know-how*'ın üçüncü kişilere ifşasını engellemek için zorunlu olmadıkça anlaşma taraflarından herhangi birinin araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmasının sınırlanması veya bazı istisnalar haricinde pazarların veya müşterilerin paylaşılmasına ilişkin hükümler, ilgili anlaşmayı grup muafiyeti kapsamından çıkarmaktadır.
- (51) Lisans anlaşmasının 4.1. maddesi lisans verenin yazılı rızası olmadıkça BKM'nin lisanslı materyallerin dağıtım bölgesi dışında aktif dağıtımını yapmasını yasaklamaktadır. Buna göre; *"Bu anlaşmada belirtilmiş olması haricinde, lisans alan lisanslı materyallerin tamamını veya bir kısmını değiştiremez, yeniden üretmez, kiralayamaz, leasinge konu edemez, ödünç veremez, lisanslayamaz, alt lisansını veremez, dağıtamaz, devredemez ve üçüncü kişilere bu konularda izin veremez. (...) Lisans alan lisanslı materyalleri Ek-C'de gösterilen dağıtım bölgesinde dağıtır. Buna ek olarak, Lisans alan lisanslı materyalleri Ek-C'de belirtilen dağıtım bölgesi dışında Lisans verenin yazılı rızası olmadıkça dağıtamaz."*
- (52) Söz konusu anlaşma hükmü, Tebliğ'in 6. maddesinin ikinci fıkrasının (c) hükmünün dördüncü istisnası ile birlikte değerlendirilmelidir. Bu istisnaya göre lisans veren taraf, başka bir lisans alanına dâhil bir alanda lisans alanın aktif satış yapmasını yasaklayabilir. Ancak lisans alanın, lisansa konu alanda ve ülke içinde başka bir bölge veya müşteri grubuna satış yapacak üçüncü kişilere satması engellenemez. Lisans anlaşmasının yukarıda yer verilen hükmüne bakıldığında, lisans alan konumunda olan BKM'nin lisanslı materyallerin dağıtımını belirlenen alan içinde yapabileceği, dağıtımın bu alan dışında yasaklandığı görülmektedir. Dolayısıyla, mezkûr anlaşma hükmünün muafiyet koşullarına aykırılık teşkil etmediği ve anlaşmayı grup muafiyeti kapsamından çıkarmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (53) Lisans anlaşmasının Tebliğ kapsamında değerlendirilmesi gereken bir diğer hükmü ise 6.2. maddesinde düzenlenen, lisans alanın veya onun adına hareket eden üçüncü bir kişinin lisans konusu üzerinde gerçekleştirdiği iyileştirmeleri veya yeni uygulama alanlarını bedelsiz ve münhasır olmayan biçimde lisans verene aktarması yükümlülüğüdür.
- (54) Tebliğ'in grup muafiyetinden yararlanamayan sınırlamalara dair 7. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi hükmü uyarınca, lisans alana doğrudan veya dolaylı olarak, lisansı verilen teknoloji üzerinde yaptığı ve bu teknolojiden ayrılabilir nitelikte olan iyileştirmeler ya

16-05/106-47

da lisansı verilen teknolojinin yeni uygulamaları ile ilgili hakları kısmen veya tamamen lisans verene veya lisans veren tarafından gösterilen üçüncü bir kişiye devretmesi yükümlülüğü muafiyetten yararlanamamaktadır. Bildirimi yapılan anlaşmanın 6.2. hükmü bu düzenleme ışığında değerlendirildiğinde, D-PAS uygulamasında ya da buna bağlı bir fikri mülkiyet hakkında bulunan, kazanılan, geliştirilen, icat edilen hakların lisans verene devrini öngördüğü anlaşılmaktadır. Dolayısıyla lisans anlaşmasına konu olan uygulamadan ayrılabilir bir nitelik taşıyan iyileştirme veya geliştirmenin bu anlaşma maddesi kapsamında olmadığı, dolayısıyla söz konusu anlaşma hükmünün grup muafiyetinden yararlanamayan sınırlamalardan olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, DFS ile BKM arasında akdedilen "Lisans Anlaşması"nın Teknoloji Transferi Tebliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca lisansa konu know-how gizli kaldığı ve buna ilişkin fikri mülkiyet hakları korunduğu müddetçe grup muafiyetinden faydalandığı kanaatine ulaşılmıştır.

G.3.3. BKM ile DFS Arasındaki İşbirliği Anlaşmasına Yönelik Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (55) BKM ile DFS arasında TROY uygulaması ile ilişkisi bulunmayan ancak taraflar arasında stratejik işbirliği sağlamaya yönelik bir işbirliği anlaşması da imzalanmıştır. Bu anlaşmaya göre BKM, DFS'ye Türkiye ve KKTC'de, DFS'nin tüm kartlı sistemlerine yönelik olarak başta yönlendirme ve takas dosya transferi olmak üzere teknoloji çözümleri ve tanıtım konularında yardımcı olmayı taahhüt etmektedir. Bu çerçevede, Türkiye'de ihraç edilen DFS kartları yurtdışında kullanıldığında ve yurtdışında ihraç edilen DFS kartları Türkiye'de kullanıldığında Türk bankalar tercih ederlerse BKM üzerinden bağlantı sağlayabileceklerdir.
- (56) İşbirliği anlaşmasına göre, üzerinde hem BKM hem de DFS sistemini barındıran Global Kart adlı, *co-badging* özellikli kart, BKM bölgesinde BKM kurallarına göre; BKM bölgesi dışında ise DFS kurallarına göre işlem görecektir. Bu kart BKM bölgesinde kullanıldığında, işlem TROY sisteminde yer alacak ve TROY kurallarına tabi olacaktır. Global Kart BKM bölgesi dışında kullanılırsa, işlem DFS sistemine işlenecek ve ilgili Türk banka talep ederse BKM üzerinden ihraççı bankaya yönlendirilecektir.
- (57) İşbirliği anlaşmasının bir diğer ayağını ise Global Kartın tanıtımı için yapılacak reklam faaliyetlerine BKM'nin vereceği destek oluşturmaktadır. Buna göre BKM, TROY kart çıkaran mevcut ve potansiyel üyelerin kartlarını Global Kart opsiyonu ile çıkarabilecekleri konusunda bilgilendirecektir. DFS, BKM'nin her türlü organizasyonuna katılmakta serbest olacak ve Global Kart çıkarmayan BKM üyelerine yılda bir defa tanıtım yapacaktır.
- (58) Daha önce de yer verildiği üzere, DFS ve BKM Türkiye pazarında potansiyel rakip olduklarından, bu iki teşebbüs arasındaki anlaşma yatay işbirliği anlaşması niteliğindedir. Dolayısıyla anlaşma değerlendirilirken Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'da (Kılavuz) belirtilen hususlar da göz önünde bulundurulmalıdır. Kılavuz'un 202. paragrafında rakipler arasında ikame ürünlerin satışına, dağıtımına ya da promosyonuna yönelik işbirliklerinin ticarileştirme anlaşmaları kapsamında olduğu belirtilmiştir. Bu tip anlaşmalar, işbirliği kapsamındaki ticarileştirme işlevlerine göre, çok farklı şekillerde ortaya çıkabilmektedir. Ancak anlaşma değerlendirilirken Kılavuz'un işbirliğinin farklı niteliklerine ilişkin tüm bölümleri dikkate alınmalıdır. Bununla birlikte, Kılavuz'un ilgili bölümleri, işbirliğinin farklı aşamalarına yönelik farklı değerlendirmeler içeriyorsa, işbirliğinin asli unsuru olarak kabul edilebilecek parçası ile ilgili bölümde belirtilenler, işbirliğinin tamamı için geçerli olacaktır.
- (59) Dosya mevcudu bilgilerden, BKM ile DFS arasındaki işbirliğinin, DFS sisteminin altyapısı ile BKM sisteminin altyapısı arasında ortak kullanıma yönelik bir anlaşma ile sağlandığı;

16-05/106-47

buna ek olarak DFS'nin kendi ödeme sisteminin reklam ve tanıtımı için BKM'nin imkânlarından faydalanacağı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işbirliğinin asli unsurunun her iki sistemin birbirinin altyapısını kullanmasına imkân veren işbirliği kalemi olduğu anlaşılmaktadır.

- (60) Kılavuzda bu tip ticarileştirme anlaşmalarının fiyat tespiti, arz kısıtlanması, pazar veya müşteri paylaşımı, rekabete duyarlı bilgi değişimi ve maliyetlerin benzer hale gelmesi gibi rekabet endişeleri doğurabileceği belirtilmektedir. Öte yandan Kılavuz'un 214. paragrafında rakipler arasındaki ticarileştirme anlaşmalarının, tarafların belirli bir seviyede pazar gücüne sahip olması halinde rekabeti kısıtlayıcı etkilerde bulunabileceği ifade edilmektedir. Anlaşma taraflarının toplam pazar payı %15'in üzerinde değilse, rekabeti kısıtlayıcı etkilerde bulunabilecek seviyede pazar gücünün bulunması birçok durumda muhtemel değildir. Ayrıca, tarafların toplam pazar payları, %15'in üstünde değilse Kanun'un 5. maddesindeki koşulların sağlanması muhtemeldir.
- (61) BKM ile DFS arasındaki işbirliğinin, DFS sisteminin altyapısı ile BKM sisteminin altyapısının ortak kullanımına yönelik olduğu; buna ek olarak DFS'nin kendi ödeme sisteminin tanıtımı için BKM'nin imkânlarından faydalanacağı anlaşılmaktadır. Ancak pazar paylarına bakıldığında, DFS'nin *Diners Club* sistemiyle Türkiye'deki pazar payının %(.....) altında olduğu; TROY sistemi ile BKM'nin pazar payının ise henüz bulunmadığı görülmektedir.
- (62) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında değerlendirme yapılırken ilk olarak işbirliği anlaşmasından kaynaklanan etkinlik kazanımı ele alınmaktadır. Kılavuz'da belirtildiği üzere, işbirliği anlaşmasının, rekabetin ortadan kaldırılması nedeniyle azalan maliyetlerin ötesinde, ekonomik faaliyetlerin entegrasyonundan doğan bir etkinlik kazanımı yaratması gerekmektedir. Ayrıca, işbirliği çerçevesinde tarafların sermaye, teknoloji ya da diğer varlıklarla ciddi katkı sağlaması önemlidir. BKM ile DFS arasındaki işbirliğinin esaslı unsuru olan altyapı kullanımı kaleminde, TROY kartların yurtdışında kullanımı kolaylaşacak, DFS'nin de TROY altyapısından faydalanarak kullanımının yaygınlaşması sağlanacaktır. Böylelikle MASTERCARD ve VISA karşısında DFS ve TROY'un rekabet gücü artırılmış olacaktır. Bu da ilgili pazarda etkinlik kazanımına katkı sağlayacaktır. Dolayısıyla işbirliği anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) bendindeki koşulu sağladığı anlaşılmaktadır.
- (63) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde nazara alınan ikinci husus etkinlik kazanımlarının tüketicilere yansımalarıdır. Tarafların toplam pazar payının %15'ten az olması halinde bu kazanımların tüketicilere yeterli ölçüde yansıtacağı beklenmektedir. BKM ile DFS'nin toplam pazar payı söz konusu oranın altında olduğundan 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendindeki koşulun karşılandığı kanaatine varılmaktadır.
- (64) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (c) ve (d) bentleri çerçevesinde yapılan değerlendirmede, pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ve zorunlu olandan fazla kısıtlanmaması şartları da aranmaktadır. Yukarıda belirtildiği üzere, işbirliği anlaşmasının taraflarının toplam pazar payları oldukça düşük olup anlaşma ile taraflara herhangi bir münhasırlık kısıtı da getirilmemiştir. Öte yandan bu anlaşma fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı gibi ağır sınırlamalar da içermemektedir. Dolayısıyla söz konusu işbirliği anlaşmasıyla, rekabetin ortadan kalkmayacağı ve zorunlu olandan fazla sınırlanmayacağı anlaşılmaktadır.

16-05/106-47

- (65) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, BKM ile DFS arasındaki işbirliği anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulların tümünü taşıdığı ve bireysel muafiyetten anlaşma süresince yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (66) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. Yönetim Kurulu'nun aldığı "Türkiye'nin Ödeme Yöntemi - TROY"un kurulmasına dair 25.02.2015 tarih ve 2015/4 sayılı kararına;
    - a. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
    - b. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına,
  2. TROY sisteminin kurulmasını teminen Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. ile Discover Financial Services LLC arasında akdedilen "Lisans Anlaşması"nın;
    - a. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle söz konusu anlaşmaya menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
    - b. Ancak Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
  3. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. ile Discover Financial Services LLC arasında akdedilen "İşbirliği Anlaşması"na;
    - a. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
    - b. Ancak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına,
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.